

PAN-AMAZON UITDAGING UITVOEREND RAPPORT

► Açai, Brasil

Over AmazonBeEco

Het Amazonewoud is de thuisbasis van meer dan 10% van de mondiale biodiversiteit, beslaat 40% van Zuid-Amerika en biedt onderdak aan meer dan 400 inheemse volken en traditionele gemeenschappen. Het is ook een van de economisch meest gemarginaliseerde regio's ter wereld. AmazonBeEco werd opgericht om daarin verandering te brengen.

Gefinancierd door BID Lab (het innovatielaboratorium van de IDB), het Groene Klimaatfonds en Conexsus, versterkt AmazonBeEco gemeenschaps-biobedrijven — ondernemingen geleid door inheemse volken, traditionele gemeenschappen en gezinsboeren die inkomsten genereren terwijl zij het bos beschermen. Het initiatief is actief in zes Pan-Amazone landen via een netwerk van territoriale partners: de IC Foundation (Colombia), Fundación Aliados (Ecuador), de National Coordinating Coalition (Guyana), NESsT (Peru) en het Amazon Conservation Team (Suriname), allen gecoördineerd door Conexsus in Brazilië.

► ananas, Ecuador.

Dit rapport presenteert de bevindingen van de eerste uitgebreide Pan-Amazone karterings-inspanning van zijn soort, met betrekking tot regelgevingskaders, organisatorische volwassenheid, financiële ecosystemen en marktkansen in alle zes landen. In totaal werden bij de kartering 3.203 biobedrijven geïdentificeerd, waarvan 730 werden gekarakteriseerd, en werden 15 waardeketens, 96 financiële actoren en 211 regelgevingen in kaart gebracht. Deze gegevens zullen projectinterventies sturen, beleid informeren en een uniforme regionaal platform voor de bio-economie verankeren.

De Pan-Amazone

Het Groene Hart Van De Planeet

Het Amazoneregenwoud is het grootste ter wereld. Het strekt zich uit over negen landen, reguleert het mondiale klimaat en herbergt biodiversiteit die nergens anders te vinden is. Toch worden de gemeenschappen die het beschermen — meer dan 400 inheemse volken en traditionele groepen — geconfronteerd met hardnekkige armoede, onzekere landrechten en beperkte toegang tot markten en financiering.

De bio-economie biedt een alternatief pad. In plaats van middelen industrieel te exploiteren, bouwt zij voort op voorouderlijke kennis, duurzaam landgebruik en gemeenschapsbestuur om bedrijven te creëren die mensen en het bos ten goede komen. Gemeenschaps-biobedrijven — coöperaties, verenigingen en gezinsondernemingen — verrichten dit werk al. De vraag is hoe hen te helpen groeien.

► Açaí, Brasil

Methodologie

AmazonBeEco voerde vier thematische karteringen uit met behulp van een gemengde methodologie, waaronder documentanalyse, gestructureerde enquêtes en interviews met leden van biobedrijven, sectorexperts en sleutelinstanties. Partners in elk land stemden af op gemeenschappelijke protocollen om consistentie in de dataset te waarborgen.

Biobedrijfsgegevens uit Colombia, Ecuador, Guyana, Peru en Suriname werden verzameld in 2025. De gegevens van Brazilië zijn afkomstig van het 'Desafio Conexsus'-programma van Conexsus (2018-2020), geïntegreerd met de nieuwe dataset om het breedst mogelijke Pan-Amazone beeld te bieden.

► Kaart maken, Brasil.

Kartering 1: Beleids- en Regelgevingscontext

De eerste kartering beoordeelde de politieke, juridische en institutionele omgeving voor de bio-economie in elk land — waarbij ondersteunende kaders, sleutelactoren en lacunes die de groei van gemeenschaps-biobedrijven beperken, werden geïdentificeerd.

► Cacota y copoazú, Colombia / Açai, Colombia / Innovatieworkshop, Putumayo, Colombia.

► Chontaduro, Colombia

Colombia

Sinds 2018 wordt de bio-economie erkend als nationale strategie via CONPES 3934 (Groei-groen Beleid), en een baanbrekende uitspraak uit 2018 verklaarde het Amazonewoud tot juridisch subject van rechten. Het kader is breed maar versnipperd — er is geen overkoepelende wet die milieu-autoriteiten, productieve sectoren en overheidsniveaus coördineert.

Sleutelactoren

→ **Publiek:** DNP (beleidscoördinatie), MinAmbiente (groen bedrijfsbeleid), MinAgricultura, SENA en het Agentschap voor Plattelandsonwikkeling (ADR) sturen de implementatie. INVIMA en ICA houden toezicht op markttoegang en voedselveiligheid.

► Innovatieworkshop, Putumayo, Colombia

- **Onderzoek:** SINCHI en Agrosavia genereren de wetenschappelijke basis voor bio-economieinnovatie.
- **Internationale samenwerking:** GIZ, UNDP, WWF, Gaia Amazonas en BID Lab bieden financiering en ondersteuning ter plaatse.
- **Private sector:** Natura Cosméticos heeft eerlijke biokoppellings-inkoopmodellen ontwikkeld in samenwerking met lokale gemeenschappen.

► Sumaco, Archidona, Sacha Laran, Ecuador.

Ecuador

Sleutelactoren

Ecuador beschikt niet over een specifieke bio-economiewet, maar bouwt sinds 2020 aan een Nationale Bio-economiestrategie via MAATE, MAG en MPCEIP. Het 'Witboek over Ecuador's Bio-economie' uit 2024 was een belangrijke mijlpaal. Opmerking: een herstructurering van de overheid in 2025 fuseerde MAATE met het Ministerie van Energie en Mijnbouw — een stap die de bio-economische vooruitgang aanzienlijk kan vertragen.

Sleutelactoren

→ **Publiek:** MAATE, MAG en de STCTEA (het technisch secretariaat voor de Amazone-kiesdistrict) leiden planning en financiering voor de regio.

► Coca-orellana, Ecuador

→ **Academisch:** Het bio-bedrijfsincubator van de Ikiam-universiteit is een cruciaal kennistransfercentrum.

→ **Inheemse vertegenwoordiging:** De Chakra Corporation en CONFENIAE (die ~1.500 gemeenschappen vertegenwoordigt) zijn sterk geïntegreerd met institutionele actoren.

→ **Financiering:** CONAFIPS, het FIAS-milieufonds, IICA-competitieve subsidies en Bionegocios

Guyana

De Low Carbon Development Strategy (LCDS) 2030 van Guyana is het meest coherente bio-economiebeleidskader in de regio. Het koppelt bosbehoud aan koolstofopbrengsten, waarbij 15% van koolstofmarktinkomsten rechtstreeks naar inheemse gemeenschappen gaat. De Amerindian Act 2006 verankert inheemse rechten.

Sleutelactoren

→ **Publiek:** Ministerie van Financiën (financieringsstromen), Kleinbedrijfsbureau (directe ondernemingsondersteuning), Ministerie van Amerindian Affairs (landrechten), EPA en Guyana Forestry Commission (middelenbeheer).

→ **Financiering:** Het Rupununi Innovation Fund, beheerd door de Guyana Bank for Trade & Industry, is een werkend model voor gemeenschapsfinanciering.

► Kemito Ene, Satipo, Peru.

Peru

Peru heeft de meest ontwikkelde bio-economiebeleidsarchitectuur van de groep, met een Nationaal Bio-economiebeleid (2021), een Nationaal Capaciteitsontwikkelingsplan en een reeks juridische instrumenten zoals de Nationale Biohandelsstrategie en Wet 27037 (Amazon Investment Promotion). In de praktijk blijft de uitvoering echter ongelijkmatig en sterk afhankelijk van de politieke prioriteiten van elk bestuur.

Sleutelactoren

→ **Publiek:** *MINAM leidt; MIDAGRI en PRODUCE zetten productieketensprogramma's in.*

→ **Inheems:** AIDSEP is het primaire nationale vertegenwoordigingsorgaan voor inheemse gemeenschappen.

→ **Maatschappelijk middenveld:** AIDER, CEDIA en NAB Peru ondersteunen duurzame ontwikkeling en ondernemerschap.

→ **Private sector:** Bedrijven zoals Natura zijn sleutelkopers in bos-senwaardeketens.

Suriname

Suriname mist een nationale bio-economiestrategie. Hoewel relevante kaders — zoals de Groene Ontwikkelingsstrategie en het Nationaal Biodiversiteitsactieplan (NBSAP) — op papier bestaan, worden zij slecht geïmplementeerd vanwege lacunes in operationele regelgeving en toezicht. Het Sociaal-bio-economiebeleid en de Milieukaderwet 2020 bieden een gedeeltelijke basis voor vooruitgang.

Sleutelactoren

→ **Publiek:** SBB (toezicht op bosbeheer); ministeries van Financiën, Milieu (ROM) en Landbeleid (GBB).

→ **Onderzoek:** CELOS verricht onderzoek naar biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen.

→ **NGO's:** ACT speelt een centrale rol in gemeenschapsmachtiging en capaciteitsopbouw.

→ **Financiering:** NOB en Finabank verstrekken leningen aan sectororganisaties.

→ **Private sector:** De grootste stakeholdergroep, actief in ecotoerisme, NTFP's en traditionele geneeskunde.

► Kemito Ene, Satipo, Perú / Taropoto, San Martín, Perú / Kemito Ene, Satipo, Perú.

Uitdagingen

Economische belemmeringen

In alle zes landen onthulde de kartering hetzelfde kernprobleem: ondersteuningsmechanismen passen simpelweg niet bij het Amazonegebied. Financieringsproducten zijn ontworpen voor formele bedrijven met onderpand en financiële administratie — niet voor coöperaties die actief zijn in afgelegen bossen. Belangrijkste belemmeringen:

- **Financiering:** Formele banken eisen garanties en financiële plannen die de meeste biobedrijven niet kunnen produceren. Microkredieten op het platteland zijn schaars, en bestaande prikkels zijn grotendeels onbekend of niet toegankelijk.
- **Infrastructuur:** Slechte wegen, onbetrouwbare energie en hoge transportkosten maken Amazone-producten niet-concurrerend voordat zij de markt bereiken.
- **Markten:** De meeste biobedrijven zijn afhankelijk van tussenpersonen en verkopen grondstoffen — waardoor aanzienlijke waarde verloren gaat. Certificeringskosten zijn prohibitief en formele marktverbindingen zijn zwak.
- **Formalisering:** Registratie is duur en complex, en landtitelonzekerheid maakt het moeilijk om investeringen aan te trekken of krediet te verkrijgen.

Sociale lacunes

De gemeenschappen die de bio-economie aandrijven, behoren ook tot de minst bediende. In het Ecuadoriaanse Amazonegebied leeft 44% van de bevolking in extreme armoede. In de Orinoquía-Amazone regio van Colombia heeft 54% van de huishoudens een laag opleidingsniveau. Beperkte toegang tot elektriciteit, schoon water, connectiviteit, gezondheidszorg en onderwijs beperkt niet alleen de levenskwaliteit maar ook de economische concurrentiekracht.

Landrechten

Landonzekerheid is waarschijnlijk de meest significante structurele belemmering. In Peru gaf 83% van de respondenten aan dat eigendomsrechten ongedefinieerd of onbeschermd zijn, en slechts 30% van inheemse gemeenschappen bezit formele titels. In Colombia rapporteerde 64% van de instellingen soortgelijke uitdagingen. In Suriname zijn collectieve landrechten van inheemse volken niet wettelijk erkend. Zonder veilig bezit kunnen gemeenschappen geen krediet verkrijgen, geen langetermijninvesteringen doen of encroachment weerstaan van mijnbouw-, olie- en bosbouwconcessies.

Geslacht en generatiekloven

Vrouwen zijn zeer actief in gemeenschaps-biobedrijven maar stuiten op structurele belemmeringen voor leiderschap, opleiding en productieve middelen. In Guyana is 32% van de bedrijven vrouweigendom — maar vrouwgeleide ondernemingen hebben significant hogere faalpercentages, wat duidt op systemische nadelen. In Suriname beperken huishoudelijke verantwoordelijkheden de participatie van vrouwen in het bestuur verder.

Jeugdmigratie neemt toe in de meeste landen. In Peru verbreekt de plattelands-stadsmigratie de generatieketen van overdracht van traditionele kennis. Wanneer jonge mensen vertrekken, verliezen gemeenschappen zowel de kennis als de arbeid die nodig is om biobedrijven in de toekomst te onderhouden.

Institutionele broosheid

Politieke instabiliteit en regelgevingsversnippering ondermijnen langetermijninvesteringen in de gehele regio. Frequente regeringswisselingen verstoren programma's, eroderen institutioneel geheugen en laten biobedrijven in regelgevingslimbo achter. Interinstitutionele coördinatie is zwak, formaliseringspaden zijn kostbaar en complex, en traditionele kennis blijft slecht beschermd.

Kansen

Wat werkt

De meeste landen hebben fundamentele biodiversiteits- en milieuwetten, evenals nationale groeistrate die de bio-economie kunnen verankeren.

- Inheemse bestuurskaders — wetten, decreten en territoriale rechten — bieden gemeenschappen een juridische basis voor het beheer van hulpbronnen en het onderhandelen over partnerschappen.
- Regionale onderzoeksinstituten en universiteiten genereren de technische kennisbasis voor biologische productinnovatie.
- Mondiale klimaatverbintenissen (het Akkoord van Parijs, de SDG's) hebben het Amazonegebied gepositioneerd als prioriteit voor klimaatfinanciering — een significante en grotendeels onbenutte financieringskans.
- Groeiende consumentenvraag naar ethische, traceerbare, natuurlijke producten in de VS, EU, Japan en Zuid-Korea creëert echte marktaantrekkingskracht voor Amazone-biodiversiteitsproducten.

Prioritaire toegangspunten

Landtitels: Het versnellen van titelverlening en juridische landzekerheid is de voorwaarde voor alles — kredietaccess, investeringen en langetermijnplanning.

Multisectorale dialoog: Technische rondetafelgesprekken die milieu, landbouw, handel en financiering bijeenbrengen, kunnen door regelgevingsversnippering snijden.

Aangepaste financiering: Groene kredietlijnen en revolveerfondsen met vereenvoudigde vereisten en terugbetalingstermijnen afgestemd op biologische productiecycli.

Gestroomlijnde certificering: Progressieve formaliseringspaden en eenloketsystemen op maat van de kleine schaal van Amazone-biobedrijven.

Bescherming van traditionele kennis: Juridische kaders die voorouderlijke kennis erkennen en gemeenschappen verzekeren dat zij delen in de commerciële voordelen.

Digitale infrastructuur: Connectiviteit en gedecentraliseerde hernieuwbare energie om logistieke kosten te verlagen en lokale verwerking mogelijk te maken.

► Cacao, Colombia.

Kartering 2:

Biobedrijven in de Praktijk

De tweede kartering karakteriseerde het biobedrijfsecosysteem in elk land — verzameling van gegevens over organisatiestructuur, lidmaatschap, producten, partnerschappen en markttoegang.

Brazilië

396 coöperaties en verenigingen werden geïdentificeerd in Acre, Amazonas, Amapá, Maranhão, Mato Grosso, Pará, Rondônia en Tocantins. 63% heeft minder dan 100 leden. De dominante waardeketens zijn niet-hout-bosproducten (NTFP's) — açaí, Braziliaanse noten, zaden — aanwezig in 64% van de organisaties, gevolgd door gezinslandbouw (koffie, honing, fruit) bij 43%, kunstnijverheid bij 28% en visvangst bij 25%. De meeste verkopen rechtstreeks via openbare markten (70%), met beperkt bereik in de detailhandel (35%) of industrie (20%). Slechts 10% heeft toegang gehad tot enige formele financiering.

Spotlight: Chakra

Voorouderlijke wijsheid als concurrentievoordeel-
De chakra is een geavanceerd agrobosbouwsysteem ontwikkeld door Kichwa-, Shuar-, Achuar- en Wao-rani-gemeenschappen — en de ruggengraat van Ecuador's Amazone plattelandseconomie. Erkend door de FAO als een Wereldwijd Belangrijk Landbouwerfgoedsysteem (GIAHS), integreert het biodiversiteit, voedselproductie en bosbehoud in één benadering van landgebruik. Chakramama's — de Kichwa-vrouwen die deze kennis bezitten en doorgeven — beheren 80% van chakra's (FAO, 2023). Hun rol is niet alleen cultureel: het is de basis van een levensvatbaar bio-economiemodel.

Colombia

Startend vanuit 2.248 initiële records, valideerde de kartering 1.666 organisaties en karakteriseerde diepgaand 145 gemeenschaps-biobedrijven in Putumayo, Caquetá, Guaviare en Amazonas. Deze organisaties tellen gezamenlijk 9.399 leden (7.877 actief), genereren 145 formele en 675 informele banen en registreren gecombineerde jaarlijkse omzet van COP 18,6 miljard. Vrouwen vormen 54% van alle leden.

► Colombia.

Spotlight: Musu Pakarii

Vrede opbouwen door middel van cacaoOpgericht in 2016 in Puerto Guzmán, Putumayo, ondersteunt de Musu Pakarii Associatie ('Nieuwe Dageraad' in Inga) inheemse families en gemeenschappen die door het gewapend conflict zijn ontheemd. Het verkoopt standaard droogkorrenciacao aan Colombia's Nationaal Chocoladebedrijf en gecertificeerde biologische cacao aan Kaoka uit Frankrijk. Musu Pakarii bewijst dat gemeenschaps-biobedrijven tegelijkertijd vrede, inclusie en marktsucces kunnen bewerkstelligen.

Ecuador

Meer dan 180 actieve biobedrijven werden geïdentificeerd in de Amazone provincies Napo, Pastaza, Sucumbíos, Orellana en Zamora-Chinchiipe, teruggebracht tot 101 wettelijk geregistreerde organisaties en 17 geselecteerd voor directe projectondersteuning. De meeste hebben tussen 11 en 50 juridische leden.

Guyana

De kartering bestreek 8 van Guyana's 10 regio's, waarbij 78 biobedrijven werden geïdentificeerd en 15 als echte gemeenschaps-biobedrijven werden gecategoriseerd. Zeven werden geselecteerd voor directe technische ondersteuning. Organisaties zijn klein (gemiddeld 15-30 actieve leden), 83% inheems, met sterk vrouwelijk leiderschap.

Spotlight: Blue Flame Women's Group

Vrouwgeleid en marktklaar Gevestigd in Regio 1, verwerkt de Blue Flame Women's Group lokale cacao, cassave en fruit tot marktklare producten. Hun verhaal illustreert hoe vrouwgeleide biobedrijven voedselzekerheid kunnen versterken, economische autonomie kunnen creëren en waarde kunnen toevoegen in regio's ver van stedelijke markten — mits zij de juiste ondersteuning hebben.

Peru

64 biobedrijven werden geanalyseerd in negen Amazone-regio's — Loreto, Amazonas, San Martín, Ucayali, Junín, Madre de Dios, Cusco, Pasco en Puno. 66% heeft inheems leiderschap. 92% is wettelijk geregistreerd. Meer dan de helft is minder dan 8 jaar actief, wat duidt op een jong ecosysteem met hoge ondersteuningsbehoeften. De totale omzet groeide 126% tussen 2023 en 2024.

Spotlight: Eto Tsireri Kunstenaarsvereniging

Territorium heroveren door ambacht
Gevestigd in de inheemse gemeenschap van Timpía (Cusco regio), binnen de bufferzone van het Megantoni Nationaal Heiligdom, produceert dit collectief van 24 Matsigenka-vrouwen keramiek, ruggegraatweefselwerk, sieraden en vlechtwerk. Hun werk herwaardeert voorouderlijke kennis en koppelt culturele identiteit aan economische duurzaamheid.

Surinam

15 biobedrijven namen deel aan de enquête, afkomstig uit inheemse, Marron en andere traditionele gemeenschappen in rurale en beboste gebieden. 13 zijn extractivistisch, gericht op NTFP's. Alle zijn wettelijk geregistreerd — 67% als coöperaties. Producten omvatten açai, Braziliaanse noten, medicinale planten, natuurlijke cosmetica en ecotoerisme.

Spotlight: Marron- gemeenschappen

Een andere relatie met land In het zuiden van Suriname's binnenland hebben Marron-gemeenschappen een fundamenteel andere visie op land: het kan niet worden bezeten, alleen gebruikt. Deze wereldopvatting bepaalt hoe biobedrijven zijn gestructureerd en hoe producten op de markt worden gebracht. Het formaliseren van producten van deze gemeenschappen is niet alleen een commercialiseringsstrategie — het is een manier om eerlijkere handel te waarborgen.

► Workshop over bedrijfsmodellen, Florencia, Caquetá, Colombia.

Kartering 3:

Financiering

De derde kartering beoordeelde het financiële ecosysteem voor gemeenschaps-biobedrijven — analyseerde regelgevingskaders, identificeerde publieke en private actoren en evalueerde de beschikbare mechanismen voor bio-economiegroei. De kernbevinding: gemeenschaps-biobedrijven in het Pan-Amazonegebied worden geconfronteerd met enkele van de hoogste kapitaalkosten ter wereld, en de beschikbare financiële producten zijn bijna volledig niet afgestemd op hun behoeften.

Land	Belangrijkste kansen	Belangrijkste belemmeringen	Prioritaire mechanismen	Vooruitzichten
BRAZILIË	Sterk beleidsraamwerk; BNDES en overheidsprogramma's (Ecoinvest, Fundo Clima) ondersteunen de bio-economie actief; maatschappelijk middenveld innoveert.	Territoriale ongelijkheid, regelgevingsoverlap en fiscale belemmeringen die traditionele gemeenschappen uitsluiten.	Gereedheidsfinanciering, PES, biodiversiteitsobligaties, schuldruil — gebruikmakend van het volwassen financiële ecosysteem.	Meest gevorderd in de groep. Instrumenten moeten worden aangepast aan gebieden met minder capaciteit.
COLOMBIA	Groene Taxonomie, BIC-bedrijven en PES-decreet signaleren echte beleidsmomentum.	Institutionele versnippering, normen slecht afgestemd op gemeenschapsbiobedrijven, beperkte plattelandstoegang tot fiscale voordelen.	Speciale kredietlijnen en PES — schaalbaar, institutioneel ondersteund (Finagro, Findeter, Banco Agrario), met werkende pilots.	Sterk opkomend groen financieel ecosysteem. De kloof is het verbinden van nationale instrumenten met territoriale actoren.
ECUADOR	Het rechtskader erkent collectieve rechten; de CONAFIPS bio-economietaxonomie en het BASE-programma ondersteunen gemeenschapsfinanciering.	Complexe procedures, lage interinstitutionele coördinatie en zwakke capaciteit van lokale overheden beperken de uitvoering.	Inkomstengebaseerde financiering, PES en speciale kredietlijnen — afgestemd op gemeenschapsconservatie en territoriale realiteiten.	Leider in innovatie (schuld-voor-natuur ruil, participatieve strategie). Grootste uitdaging: bestuurlijke coherentie.
GUYANA	Pionier op het gebied van koolstofmarkten — ART-TREES-kredieten vloeien rechtstreeks naar gemeenschappen. FPIC erkend in beleid.	Eigendomsconflicten, trage bureaucratie en beperkte technische capaciteit in plattelandsgebieden.	Gereedheidsfinanciering, PES en aangepaste kredietlijnen — prestatiebetalingen koppelen aan toegankelijke gemeenschapsinstrumenten.	Unieke strategische positie via koolstofmarkten. Hybride financiële structuren moeten worden opgebouwd.

Land	Belangrijkste kansen	Belangrijkste belemmeringen	Prioritaire mechanismen	Vooruitzichten
PERÚ	Robuuste normatieve architectuur: groene financiering, biohandel en regelgeving voor toegang en uitkeringsdeling zijn allemaal aanwezig.	Complexe procedures, restrictieve fiscale vereisten en zwakke staatsaanwezigheid in het Amazonegebied.	Gereedheidsfinanciering, PES, aangepast krediet — combineren van technische bijstand, prestatieprikkels en lokale kredietaccess.	Hoog potentieel voor groene financiële innovatie. Biocrédito en Profonanpe zijn veelbelovende modellen.
SURINAM	Belastingprikkels voor duurzame bosinvesteringen; het Amazonia Forever-programma biedt internationale toegang.	Geen milieuwet; zwak bestuur; geen erkenning van collectieve landrechten van inheemse volken — creëert onzekerheid voor investeerders.	Gereedheidsfinanciering en speciale kredietlijnen om lokale capaciteit op te bouwen en levensvatbare projecten te structureren.	Wetgevende en bestuurlijke vooruitgang nodig voordat meer geavanceerde instrumenten kunnen werken.

Aanbevelingen

Bouw multi-actoren coördinatieplatforms: Territoriale rondetafelgesprekken die overheden, financiële entiteiten, internationale samenwerking, de private sector en gemeenschappen aan een gemeenschappelijke tafel brengen.

- Creëer een permanente technische bijstandsfaciliteit: Een permanent mechanisme dat ondersteuning biedt voor bedrijfsmodellen, formalisering, impactmeting en opleiding ter plaatse.
- Kalibreer instrumenten op ecosysteemvolwassenheid: Vroege-stadium contexten hebben bewustwording en pilots nodig; meer ontwikkelde ecosystemen kunnen gestructureerde financiering en private investeringen absorberen.
- Ontwerp een regionaal Groothandelsfonds met risico-mitigatietools: First-loss lijnen, garanties en aangepaste verzekeringen — aangevuld door blended finance-structuren.
- Positioneer gemeenschaps-biobedrijven als een serieuze investeringskans: Een gerichte marketinginspanning — casestudies, forumdeelname, territoriale branding.

Kartering 4: Marktkansen

De vierde kartering identificeerde commerciële kansen voor gemeenschaps-biobedrijven op nationaal en internationaal niveau. Vijf grote kansgebieden springen eruit in de regio:

- Natuurlijke ingrediënten, superfoods en biocosmetica: De mondiale vraag is sterk en groeiend, met name in de EU, VS, Zuid-Korea en Japan.
- NTFP's en kunstnijverheid: Duurzame bosproducten en kunstnijverheid van natuurlijke vezels bieden inkomstendiversificatie en toegang tot specialiteit- en ambachtmarkten.
- Functioneel en ervaringseten: Een groeiend consumentensegment zoekt unieke ingrediënten — vervangers voor synthetische additieven — met gedocumenteerde biologische eigenschappen. Amazone-producten zijn goed gepositioneerd voor 'Precision Wellness' en 'Mood Food'-trends.
- Traditionele kennis als waarde: Inheemse en traditionele gemeenschappen brengen culturele diepgang en productdifferentiatie die niet elders kan worden gerepliceerd.
- Ecotoerisme en natuurbelevingen: Gekoppeld aan cultuur en biodiversiteit, heeft gemeenschaps-ecotoerisme sterk opschalingspotentieel als biobedrijfsmodel.

Land	Concurrentievoordeel	Strategische producten	Doelmarkten	Exportkans	Belangrijkste kanalen
Brazilië	Ongeëvenaarde biodiversiteit; Nationaal Bio-economiesecretariaat 2023; FSC-, Biologische en Fairtrade-certificeringscapaciteit.	Açaí, cacao (bean-to-bar), Braziliaanse noten, plantaardige oliën (Copaíba, Andiroba, Murumuru, Buriti), fytotherapeutica.	Functionele voeding en superfood-industrie; clean beauty; fijne chocolade. Nationale en internationale B2B-kopers.	VS (grootste importeur van açaí en Braziliaanse noten), Duitsland, Frankrijk, VK, Japan.	Directe contracten, ethische e-commerce (Bioconex, Negócios pela Terra), Origens Brasil exportnetwerk.
COLOMBIA	Een van de meest biodiverse landen ter wereld; Colombiaanse cacao geclassificeerd als 'fijne smaak' door ICCO.	Amazone-vruchten (açaí, copoazú, sacha inchi, cacay); fijne cacao; natuurrubber; kunstnijverheid; natuurtoerisme.	Gourmet chocolade (België, Zwitserland, Japan); cosmetica en nutraceutica (VS, EU, Zuid-Korea); duurzaam rubber.	Grote vraag naar traceerbare, oorsprongsgekoppelde cacao. Markt voor natuurlijke cosmetica overschrijdt USD 25 mld in 2025.	Biofach, SIAL, Natural Products Expo; Amazon, Etsy, Mercado Libre; directe verkoop en gespecialiseerde distributeurs.
ECUADOR	Grootste cacao- en guayusaproductent; chakrasysteem erkend door FAO als GIAHS — uniek marktonderscheidend vermogen.	Fijne cacao en verwerkte derivaten; koffie; guayusa; macambo; paiche-vis; kunstnijverheid; natuurlijke cosmetica.	EU (cacao vrij van invoerrechten); gespecialiseerde importeurs; functionele drankensector (guayusa als natuurlijk energiedrankje).	Gecertificeerde biologische export groeide 74% in 2024. Guayusa gepositioneerd voor 'Mood Food'-trend in Europa.	Traditionele distributeurs (Tena, Nueva Loja, Puyo); MercadoLibre; EXPO AMAZONIA 2025.
GUYANA	HFLD-status; USD 237,5 mln/jaar aan koolstofkredieten (potentieel USD 4-5 mrd); LCDS 2030 beleidscoherentie	Hout (Greenheart, Purpleheart); NTFP's (nibbi, balata, etherische oliën); agrobewerkte goederen (pepersauzen, cassavebrood, honing).	VS (hout, NTFP's); EU (gecertificeerd hout); Caribisch gebied (agrobewerkte goederen, CARICOM-toegang).	Etnische en biologische voedingsniches in de VS; vraag naar EU-certificering voor duurzame bosbouw.	GOInvest en Guyana Marketing Corporation handels evenementen, directe exporteurs en gemeenschapsmarkten

Land	Concurrentievoordeel	Strategische producten	Doelmarkten	Exportkans	Belangrijkste kanalen
PERÚ	2e grootste exporteur van Braziliaanse noten ter wereld; reputatie voor speciale koffie en fijne cacao; verhaal van duurzame wilde oorsprong.	Koffie, cacao, Braziliaanse noten, sacha inchi, gember, aguaje; biocosmetica (aguaje-olie, copoazú-boter); Amazonas-ecotoerisme.	Biologische cacao-kopers in Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, de VS en Aziatische cosmetica (aguaje in Zuid-Korea en Japan).	126% omzetgroei 2023-2024. 9 biobedrijven exporteren al naar de VS, Mexico en Canada.	Lima/Callao logistieke hub; Juntoz, Rappi, Mercado Libre; Perú Natura en Ginger Week beurzen.
SURINAM	Meer dan 90% bosbedekkingsgraad; rijke etnobotanische kennis; groeiende internationale interesse in biologische en eerlijke handel.	Cacao, Braziliaanse noten, stekelloze-bijenhoning, açai, medicinale planten, natuurlijke cosmetica en houten kunstnijverheid.	EU-diaspora (Nederland, België) voor cosmetica en chocolade; nationale supermarkten en openbare markten.	Tan Bun Skrati-chocolade is al op de Europese markt. De cosmetische sector heeft gevestigde diasporakanalen.	Traditionele distributie, regionale handelsbeurzen en directe export.

Producten om in de Gaten te Houden

Brazilië — Inheems rubber

Ooit synoniem met koloniale exploitatie, wordt inheems rubber hervormd als een duurzaam, gemeenschapsgeleide product. Brazilië verbruikt meer rubber dan het jaarlijks produceert — waardoor ruimte ontstaat voor een verantwoorde toeleveringsketen die bosgemeenschappen ten goede komt.

Colombia — Amazone-cacao

Colombia's Amazone-cacao is door de ICCO geclassificeerd als 'fijne smaak' — een aanduiding gereserveerd voor minder dan 8% van de mondiale cacao-productie. Premium en gourmetkopers in Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, de VS en Japan zoeken het actief.

Ecuador — Guayusa

Ecuador leidt de mondiale guayusaproductie, en de vraag neemt toe. Met zijn van nature hoog cafeïnegehalte, rijke antioxidantprofiel en culturele wortels in inheemse Amazone-traditie, is guayusa ideaal gepositioneerd als een natuurlijk energiedrankje. Duitsland en Frankrijk betalen al premumprijzen voor gecertificeerde biologische guayusa.

Guyana — Ecotoerisme

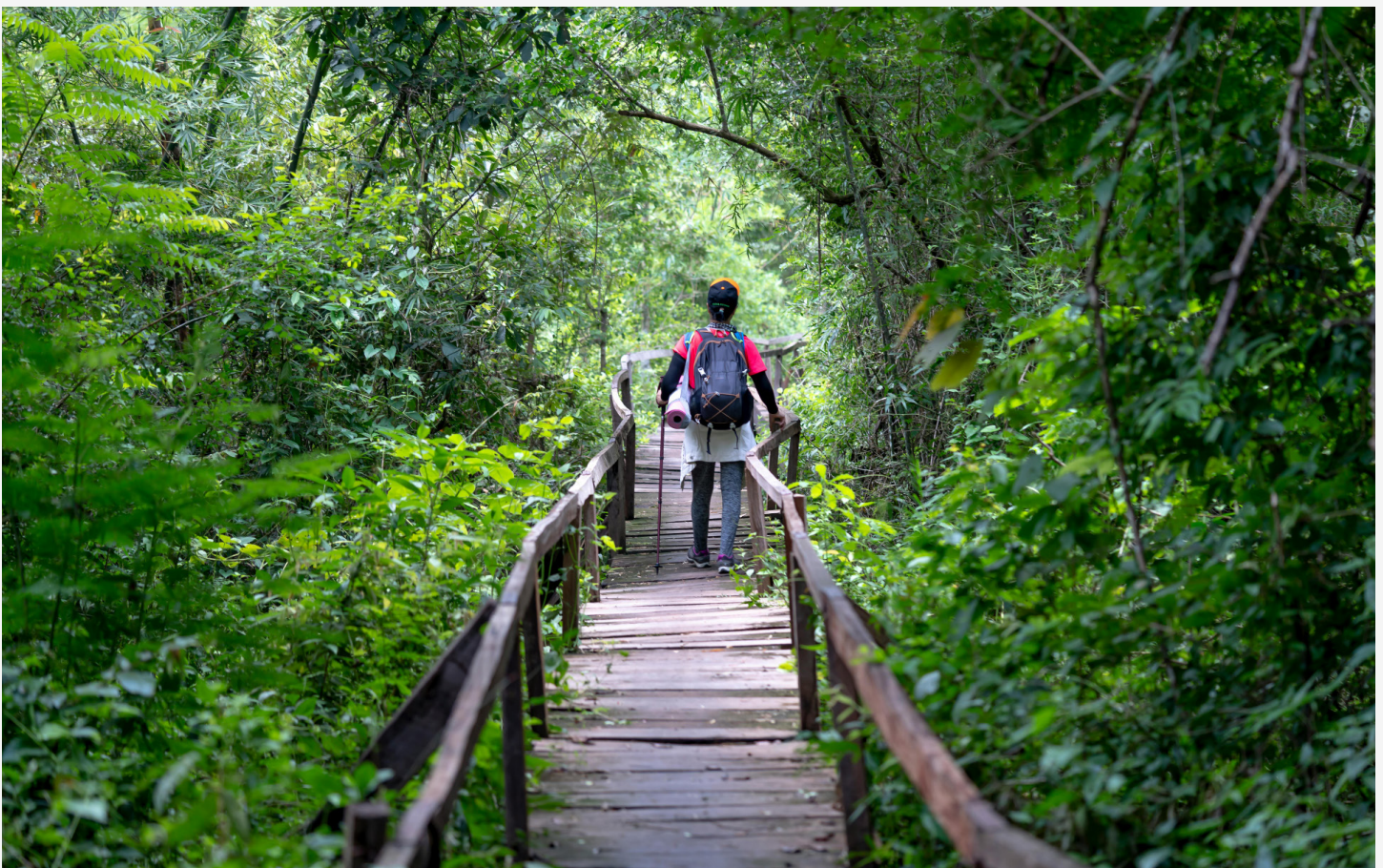
Het Amazone-interieur van Guyana biedt buitengewone biodiversiteit en intacte inheemse culturen — een combinatie die hoogwaardige natuurtoeristische markten actief zoeken. Gemeenschapsondernemingen zoals Kako Patasek Eco Lodge, Amerindian Experience en het Shulinab Tourism Committee zijn al actief.

Suriname — Stekelloze-bijenhoning

Inheemse gemeenschappen in Kwamalasamutu en Tepu hebben de oude praktijk van meliponiculture nieuw leven ingeblazen. Met ondersteuning van ACT groeide de productie van 25 naar 109 liter in 2024 alleen al. De honing wordt lokaal gebruikt voor medicinale doeleinden en extern verkocht als premium ambachtelijk product.

Peru — Braziliaanse noten

Peru is 's werelds op één na grootste exporteur van Braziliaanse noten, met gevestigde relaties in de VS, Duitsland, het VK en Zuid-Korea. De wilde, duurzame oorsprong van Peruaanse Braziliaanse noten is een echte marktdifferentiator in premium en eerlijke handelskanalen.

Routekaart

Het in kaart brengen van het ecosysteem is de eerste stap. Wat volgt, is een reeks strategische prioriteiten — acties die de gegevens in dit rapport kunnen omzetten in echte groei voor gemeenschaps-biobedrijven in het Pan-Amazonegebied. la Panamazonía.

1. Herstel het financieringstekort:

Gemeenschaps-biobedrijven kunnen vaak geen commercieel kapitaal verkrijgen op voor hen werkbare voorwaarden. Blended finance — combineren van geduldig, impactgericht kapitaal met commerciële financiering — is het meest haalbare pad. In parallel moeten gemeenschaps-biobedrijven worden opgenomen in de pipeline van nationale en mondiale klimaatfondsen.

2. Voeg waarde toe vóór export:

Het exporteren van grondstoffen laat geld achter in het bos. Cacao verwerken tot nibs, boter en likeur; sachá inchi omzetten in eiwitrijke bloem; Amazone-vruchten omzetten in gestandaardiseerde extracten — deze stappen vermenigvuldigen de waarde van wat gemeenschappen produceren.

3. Los logistiek op:

Afstand is de onzichtbare kostprijs die Amazone-producten niet-concurrerend maakt. Koelketeningopslag hubs, gedeelde transportroutes en interorganisatorische logistieke netwerken zijn de fundamentele investeringen. Een clusteraanpak — waarbij naburige biobedrijven ophaalrondes, opslag en verzendingen coördineren — kan de kosten per eenheid aanzienlijk verlagen.

4. Bouw bedrijfscapaciteit op:

De meeste gemeenschaps-biobedrijven hebben sterke producten en toegewijde leden. Wat zij missen, is de commerciële en managementinfrastructuur om te groeien: bedrijfsplanning, prijsstrategie, contractonderhandelingen, verkoopvaardigheden en merkontwikkeling. Continue, territoriaal aanwezige ondersteuning — niet eenmalige trainingsworkshops — is wat capaciteit werkelijk opbouwt.

5. Gebruik openbare aanbestedingen:

Brazilië heeft aangetoond dat openbare voedselinkoop-programma's kunnen dienen als een betrouwbaar en transformatief commercieel kanaal voor gemeenschaps-biobedrijven. Andere Pan-Amazone landen hebben de beleidsarchitectuur om dit te repliceren.

